

Samverkansgrupp Barn och Unga

2024-03-20

Välkomna!

Dagens agenda:

Inledning - Agnetha Tibblin

Vägledning anpassade måltider - Gustav Grunselius och Ida Henriksson

Vägledning EVI + nuläge antal remisser - Processtöden

Sjukskrivningsintyg, hur sprider vi information? - Ulla Gustavsson

Dragning kartläggning barnrättsarbete Skaraborg - Diana Luegero

Barnrättsarbete på SkaS - Lena Axelsson

Psykisk hälsa medel 2024 - Processtöden

Uppdrag för arbetsgrupp uppföljning läkemedel - Processtöden

Återkoppling Partssamverkanskonferens – Processtöden

Barn och unga som faller mellan Vårdnivåer - Emmelie Alvarsson

SIP – stående punkt

Övriga frågor

-
- ✓ Föregående mötesanteckningar finns på hemsidan Synpunkter?
 - ✓ Övrigt till dagens möte?

Vägledning anpassade måltider

Gustav Grunselius och Ida Henriksson

Anpassade måltider Skaraborg

Samverkan barn och unga

240320

Vårdsamverkan
Skaraborg

Mitt barn äter inte skollunchen, hen faller ihop!

Skolan följer inte upp anpassningarna!

Dom serverar bara bulgur och matvete!

Hen är bara kräsen, inte skolans ansvar!

Det är kockarnas ansvar!

Specialistvården kommer bli överbelastad!

Fakta om svensk skolmat

- 1946 infördes statliga bidrag till kommuner som erbjöd kostnadsfria skolmåltider
- 1997 lagstiftades om alla elevers rätt till kostnadsfria skolmåltider
- 2011 lagstiftades om måltidernas näringsriktighet
- I Sverige serveras nästan 1,4 miljoner skolmåltider en vanlig skoldag
- Den årliga kostnaden för skolmåltider i grundskolan uppgår till 7 miljarder kronor (inklusive mat, personal och transporter). Det motsvarar cirka sex procent av skolans totala kostnader och mer än vad som läggs på läromedel och skolbibliotek.

Skolmåltiden – *en viktig del av en bra skola*

Den 1 juli 2011 trädde en ny skollag i kraft, med bland annat krav på att skolmåltiderna ska vara näringsriktiga. Men ingen mat ger tillräckligt med näring förrän den är uppäten och för det krävs rätt förutsättningar.

 LIVSMEDELSVERKET *Skolverket*

Anpassade måltider

Till kategorin anpassade måltider hör behov av mat- och måltidsanpassningar för barn/elever som på grund av fysiska, sensoriska, kognitiva eller utvecklingsbetingade funktionsnedsättningar har svårigheter att äta och/eller delta i den ordinarie måltiden. Detta inkluderar neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) så som adhd och autismspektrumtillstånd.

Kost & Närings nationella rekommendationer

för hantering av specialkost och anpassade måltider i förskola och skola

Version 2.0 | Mars 2023

Målet med vår samverkan är att landa i en Skaraborgsmodell för måltid som anpassning som innefattar samtliga kommuner i Skaraborg samt sjukvården kring barn och unga som har Skaraborg som upptagningsområde

Referensgrupp

Kommun

Gustav Grunselius – Barn- och elevhälsochef Skövde kommun - Sammanställande

Maria Westberg – Verksamhetschef/Elevhälsochef Tidaholms kommun

Henrietta Ryberg – MLA Skolsköterska Skövde kommun

Pernilla Gustafsson – MLA Skolsköterska Lidköpings kommun

Ida Henriksson – Måltidsutvecklare Skövde kommun

Barbro Larsson – Enhetschef måltid Lidköpings kommun

Ulrika Alenius – Måltidschef Tidaholms kommun

Caroline Segerdahl – Enhetschef kommunikationsenheten Skövde kommun

Region

Agneta Tibblin – Enhetschef Närhälsans unga psykiska hälsa

Maria Söderberg – Strateg Utvecklings BUM och SKAS

Andreas Hjertén – Logoped BUP Skövde

Nicole Runge – Dietist, BUP SKaraborg

Hanna Karlsson – Logoped, Habiliteringen barn och ungdom Skövde

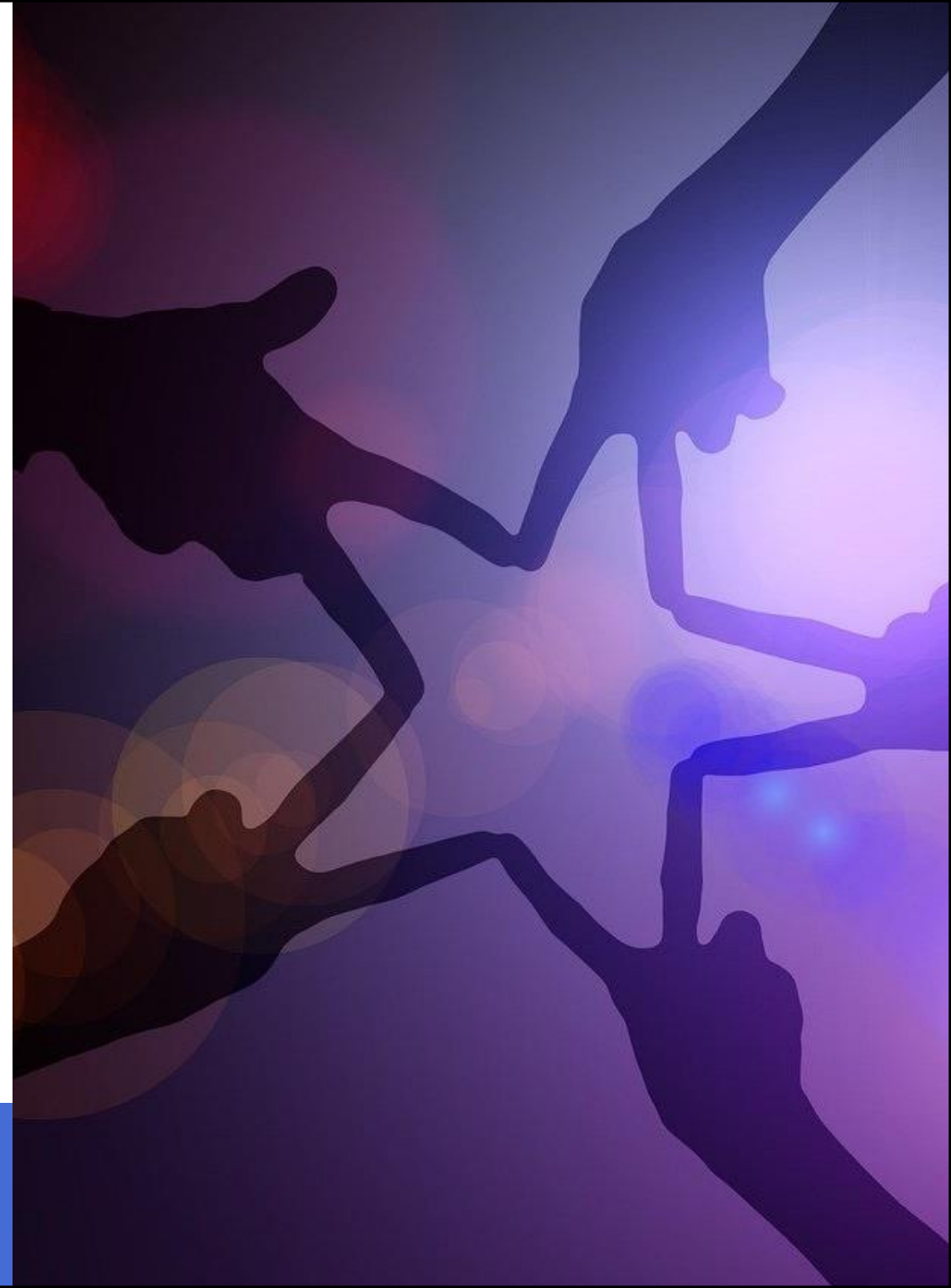
Anette Larsson – Dietist, Habiliteringen barn och ungdom Skövde

Malin Gustavsson – Folkhälsostrateg, Folkhälsa och social hållbarhet i Skaraborg

Marina Timm – Folkhälsostrateg, Folkhälsa och social hållbarhet i Skaraborg

Processtöd

Emmelie Alvarsson – Koordinator, Vårdsamverkan barn & unga Skaraborg

Fokus VT24

En gemensam modell gällande specialkost och anpassade måltider för barn och unga i Skaraborg som bygger på samverkan mellan alla involverade

-Framtagande av en modell för barn och unga i Skaraborg där hälso- och sjukvård och kommun arbetar tillsammans kring anpassade måltider

Konferens 2/4 – Skolmåltiden i fokus

- För tjänstepersoner och politiker som möter och har ansvar för barn och unga i eller bakom deras måltidssituation

A grayscale photograph of two hands, one from the left and one from the right, holding two interlocking puzzle pieces. The puzzle pieces are a dark purple color. The hands are positioned as if they are about to fit the pieces together. The background is a plain, light gray.

Tillsammans så skapar vi den bästa måltidsupplevelsen i Skaraborg för våra barn och unga

- En näringsriktig och god måltidsupplevelse utifrån funktionsförmåga

Arbetsgrupp konferens

- Gustav Grunselius – Barn- och elevhälsochef Skövde kommun
- Ida Henriksson – Måltidsutvecklare Skövde kommun
- Andreas Hjertén – Logoped BUP
- Emmelie Alvarsson – Processtöd

- Marina Timm – Folkhälsostrateg Tibro
- Malin Gustafsson – Folkhälsostrateg Tidaholm
- Jennifer Ynnelli Dehlen – Barn- och ungdomsstrateg Skövde kommun
- Lena Samuelsson – SPSM
- Emelie Eriksson - Livsmedelsverket

Programinnehåll

- **Måltidsupplevelsen ur ungas perspektiv** – Unga kommunutvecklare beskriver egna och andras erfarenheter om betydelsen av skolmåltider.
- **Vad är förskolans och skolans grunduppdrag kring måltiderna och hur kan de anpassas för unga med NPF?** – Specialpedagogiska myndigheten och Livsmedelsverket ger oss sin syn på hur vi genom måltiderna kan ge unga förutsättningar att klara sin dag.
- Fika
- **Elevers delaktighet i måltidsmiljön** – Marina Timm och Malin Gustafsson, folkhälsostrateger, har genomfört ett mobilt dialoglabb på Vasaskolan i Skövde för att samla elevernas tankar och idéer. Här presenteras resultatet av hur måltidsmiljön kan utvecklas ur ett barnrättsperspektiv.
- **Lansering av gemensam modell för medicinska och anpassade måltider i Skaraborg** – Projektgruppen förklarar hur vi genom modellen skapar den bästa måltidsupplevelsen för alla barn och unga utifrån funktionsförmåga
- 16.00 Avslutning

Unga kommunutvecklare

- är ett kommunalt initiativ för att öka ungas delaktighet
- jobbar med uppdrag där kommunen vill ha ett ungdomsperspektiv
- är 8–12 personer, jobbar i grupper och har en handledare som förmedlar uppdrag och stödjer arbetet.

Vad säger expertmyndigheten?

[Skolmatsexpert om köttbullar varje dag i skolan:
"Kortsiktig lösning" | SVT Nyheter](#)

Barnets röst

Mobilt dialoglabb är en delaktighetsform för att ta reda på barn och ungas perspektiv kring rörelse i utemiljöer. Mobilt dialoglabb grundar sig i vikten av barns rätt till delaktighet och inflytande i aktuella samhällsfrågor. Dialoger genomförs där det finns pågående eller planerade utvecklingsprojekt för att ta till vara tankar och idéer från målgruppen.

Dialogen består av olika kreativa metoder som genomförs tillsammans med barn och unga. Därefter lämnas resultatet av dialogen till kommunen för fortsatt utveckling av platsen.

Nuläget i Skaraborg

Identifiering vem som har selektivt ätande är komplicerat

Selektiva barn är en elevgrupp/barngrupp som ökat markant senaste åren inom både förskola och skola. Detta bekräftas av vården genom Ungas psykiska hälsa (UPH), Barn- och ungdomspsykiatri (BUP), Barn- och ungdomsmedicin (BUM) och Barn- och ungdomshabiliteringen (BUH) där det skett en markant ökning bara de sista tio åren. Bara i Skövde kommun har det skett en dubblering på ett par år av elever med behov av anpassad måltid.

Det är en utmaning för kommunerna att veta vilka barn och elever som är i behov av anpassad måltid på grund av selektivt ätande och vilka barn och elever som är ovana att äta lagad och varierad mat från grunden och av den anledningen inte äter av de offentliga måltiderna.

Skaraborgsmodellen

Specialkost

Skaraborgsmodell för medicinsk specialkost – en samverkan mellan Skaraborgs kommuner och Skaraborgs sjukhus

Många barn får helt felaktigt en allergidiagnos, eller den följs inte upp korrekt och sjukvårdsintyg skrivs och förnyas utan saklig grund. För att skolor och förskolor inom Skaraborgs kommuner ska kunna servera säker och korrekt medicinskt befogad specialkost har denna rutin tagits fram i samverkan mellan Skaraborgs kommuner och dess sjukhus.

Med medicinsk specialkost menas här kost anpassad efter ett visst fysisk sjukdomstillstånd såsom allergi eller celiaki. För att säkerställa att skolor och förskolor erbjuder rätt medicinsk specialkost krävs uppvisande av sjukvårdsintyg som styrker barnets behov.

Alla sjukvårdsintyg skall skrivas av läkare inom specialistvård för barn- och ungdomsmedicin. Detta för att säkerställa att barnet får ett korrekt omhändertagande med uppföljning för att kontrollera om allergin kvarstår eller har vuxit bort. Undantag är celiaki där dietister inom specialistvård också kan skriva intyg. Intygen ska vara tidsbegränsade, undantaget kroniska diagnoser, såsom celiaki som är giltiga hela skoltiden.

Sjukvårdsintyg från primärvård godkänns endast om det på intyget framgår att barnet är remitterat till specialistvård, då godkänns sjukvårdsintyget max 6 månader.

Laktosintolerans

Laktosintolerans är inte en sjukdom utan en ärftlig oförmåga att bryta ner laktos och sjukvårdsintyg för att bekräfta tillståndet utfärdas i regel inte.

Eftersom laktosintolerans hos små barn är extremt ovanligt ska förskolor inom Skaraborgs kommuner ej erbjuda specialkost vid besvär med magen då det mer troligt beror på annat, exempelvis sekundär laktosintolerans och då ska den primära orsaken utredas.

I Skaraborgs kommuners skolor ska måltider som klassas som låglaktos samt laktosfri dryck erbjudas i enlighet med Nationella riktlinjerna från Kost och Näring [Nationella rekommendationer - Kost & Näring \(kostochnarings.se\)](#).

Anpassade måltider

Text är på gång i arbetsgruppen

Kostintyg

Text är på gång i arbetsgruppen

Skarborgsmodell för anpassade måltider – en samverkan mellan Skarborgs kommuner och Skarborgs sjukhus

För att förskolor, grundskolor och gymnasier inom Skarborgs kommuner ska kunna erbjuda likvärdigt omhändertagande av barn och ungdomar med stora svårigheter att delta i ordinarie förskole-/skolmåltid har denna rutin tagits fram i samverkan mellan Skarborgs kommuner och Skarborgs sjukhus. Utgångspunkten för rutinen har varit de nationella rekommendationerna från Kost & Näring [Nationella rekommendationer - Kost & Näring \(kostochnaring.se\)](#).

Vem är målgruppen och vad innebär anpassade måltider?

Barn och ungdomar som på grund av fysiska, sensoriska, kognitiva, medicinska eller utvecklingsbetingade funktionsvariationer har svårigheter att delta i den ordinarie måltiden berörs av denna rutin. **Svårigheten ska vara av den grad att det påverkar individens förmåga att ta del av utbildningen och/eller påverkar viktutvecklingen negativt.** Med anpassad måltid avses anpassningar som bedöms vara nödvändiga för att barnet/ungdomen ska klara sin dag på förskolan eller skoldag. I första hand anpassas måltidsmiljön. I de fall där barnets ätsvårigheter är så uttalade att förskolans/skolans ordinarie meny inte kan tillgodose barnets/ungdomens näringsbehov skall sjuksköterska på BVC/skolsköterska remittera barnet/ungdomen vidare till specialistvård¹. En tydlig anamnes och tillväxtuppgifter ska framgå. En anpassning av maten kan ske efter att barnets/ungdomens behov är verifierat via sjukvårdsintyg från specialistvård.

Måltidsmiljön anpassas i första hand, maten i andra hand med stöd från sjukvårdsintyg

Att göra förändringar i måltidsmiljön för att den bättre ska vara anpassad till barnet/ungdomen är en primär och grundläggande insats och är inget som kräver sjukvårdsintyg. Vid förändringar av menyn krävs att behovet är utrett på specialistnivå och bekräftat via sjukvårdsintyg. Detta för att barnet/ungdomen ska få en professionell utredning och uppföljning av sin problematik samt rätt stöd och hjälp. Alla barn utvecklas och det långsiktiga målet med anpassade måltider är att hjälpa barnet/ungdomen att äta så varierat som möjligt efter de förutsättningar som finns.

Vem är ansvarig för anpassningar av måltiden i förskolan/skolan?

Sjukvårdsintyget ska lämnas i pappersformat till aktuell rektor på förskolan eller skolan. Rektor är ansvarig för att ta in intyget och med stöd av elevhälsoteamet och/eller barnets/ungdomens närmste pedagog göra lämpliga anpassningar. Anpassningar ska vid behov samverkas med andra yrkesgrupper såsom måltidspersonal, vårdpersonal. Det är viktigt att barnet/ungdomen själv är delaktig i processen samt att vårdnadshavare är involverade. Anpassningar ska dokumenteras och följas upp i lämpligt dokumentationsprogram, rektor är ytterst ansvarig för detta. Utvärderingen ska ske minst en gång per termin eller oftare vid behov. Lämpligt är att ha gjort utvärderingen i tid innan utvecklingsamtal för att stämma av med vårdnadshavare hur anpassningen fungerar.

Kostintyg till förskola / skola

Angående:

Namn _____ Personnr _____

Förskola / Skola _____ Kommun _____

Avdelning / Årskurs _____

Alla kostintyg skall skrivas genom specialnivå på SKAS. Vid alla tillfällen förnyelse av ett intyg önskas är det mycket viktigt med kontroll i journalen när senaste uppföljning skett och att kostintyget fortfarande är kliniskt relevant för barnet/ungdomen. Om ingen uppföljning finns eller är planerad bör läkaren/dietisten/logopeden skriva ett tidsbegränsat intyg tills att patienten kunnat följas upp och behovet av kostintyg kan valideras.

Specialkost

Ange typ av födoämnesintolerans eller om intyget avser celiaki _____

Patienten skall därför serveras en kost fri från detta inom ramen för förskola/skola.

Intyget giltigt: _____

Anpassade måltider

Diagnos som orsakar behov av anpassad kost (t.ex. ätstörning, NPF-diagnos, ARFID eller dylikt).

Behov / ättsvårigheter (beskrivning av hur diagnosen påverkar patientens behov av anpassningar kring måltiden)

Här kan åtgärder skrivas som skulle kunna göra det lättare för patienten att tillgodose sig den ordinarie menyn. Dessa är förslag som kan användas av skolan i den mån skolan bedömer det möjligt och lämpligt i verksamheten. (Tex. SIP-möte, möjlighet till mer generella åtgärder/anpassningar. Ska ej omfattas konkreta "beställningar" av åtgärder som åligger skolan att besluta om, t.ex. tillgång till elevassistent, mindre sammanhang eller liknande.)

Intyget gäller för följande tidsperiod:

Startdatum – slutdatum _____

Övrig information _____

Vid behov av ytterligare vägledning har förskola/skola tillåtelse från vårdnadshavare att ha direktkontakt med vårdgivaren

Ja Nej

Underskrift läkare/dietist/logoped

Stort intresse kring vårt arbete

- Kost & Näring (ledare inom offentliga måltiders branschförening)
- Skolmatsakademin VG (Rise)
- Foodix (utbildare)
- Falkenberg kommun
- Region Kalmar

Hej Gustav,

Stort tack för ditt vänliga mail med inbjudan till Skaraborg den 2 april.

Kungafamiljen får många inbjudningar, och dessvärre måste jag meddela att de inte har möjlighet att tacka ja till all.

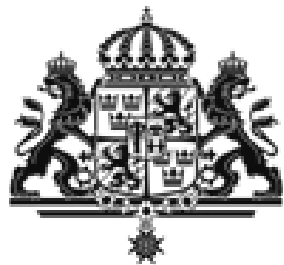
Med vänlig hälsning,

och med förhoppning om en trevlig dag kring temat skolmåltider

Johan Olsen

Förste hovkanslist

Handläggare av H.M. Konungens officiella program

H.M. Konungens hovstat

08-402 60 73

073-088 51 69

Kungl. Hovstaterna

Kungl. Slottet

107 70 Stockholm

johan.olsen@kungahuset.se

www.facebook.com/kungahuset

www.instagram.com/kungahuset

www.kungahuset.se

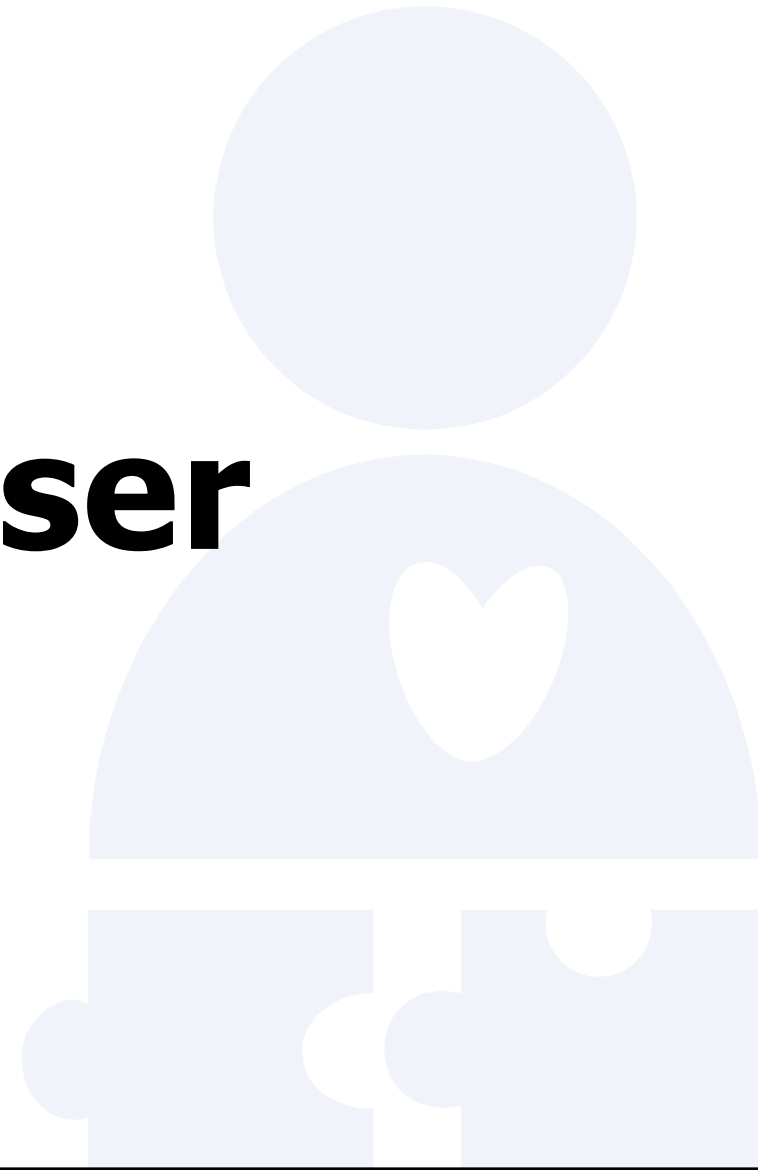
Vad händer nu?

- Vägledning på plats innan sommaren -24 (Samverkan barn och unga 7/5)
- Utvärdering Samverkan barn och unga 12/11
- Hur hanterar ni frågan lokalt på inom er huvudman?
- Vad kan ni göra för generella anpassningar redan idag runt måltidssituationen för era barn och elever?
- Hur tänker man kring de barn som inte har hjälp på specialistnivå, som inte har fått en diagnos eller kanske inte kommer få någon, men ändå har svårigheter?

Vägledning EVI + nuläge antal remisser

Processtöden

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

VÅRDSAMVERKAN SKARABORG DELREGIONAL VÄGLEDNING

Titel på rutin: Remiss till BUP via EVI
Gäller för: Skola och regionfinansierad öppenvård
Fastställt: Klicka eller tryck här för att ange datum.
Innehållsansvarig: Anci Loft, Karin Ahlqvist
E-post: annica.loft@vgregion.se,
karin.ahlqvist@skaraborg.se

Gäller från: Klicka eller tryck här för att ange datum.
Gäller till: Klicka eller tryck här för att ange datum.
Version: Utkast
Senast reviderad: 2024-02-05

Vägledning – Remiss till Barn- och ungdomspsykiatri via En väg in (EVI)

Bakgrund

Vårdsamverkan Skaraborg har fört dialog i frågan gällande ansvar för att skriva remiss till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) via En Väg In (EVI) – skola och/eller vårdcentral.

Vårdsamverkans styrgrupp gjorde hösten 2023 följande ställningstagande:
”Styrgrupp vårdsamverkan i Skaraborg kom på dagens möte överens om att vårdcentral skriver remisser och att elevhälsan bidrar med sin del vad gäller underlag. Elevhälsan hänvisar inte vidare utan åtar sig att hjälpa familjen att ta en kontakt med vårdcentralen.”

Samverkansgruppen Barn och Unga fick i uppdrag att ta fram denna vägledning med syftet att inga barn, ungdomar och familjer ska falla mellan stolarna – vi har tillsammans ett ansvar att lotsa rätt och arbeta effektivt. Familjerna ska inte behöva vara budbärare av information eller bollas fram och tillbaka.

Vägledningen ska vara ett stöd för berörda parter men den utesluter inte att man på lokal nivå kan komma överens om andra arbetssätt såvida man säkerställer ovanstående.

Användbar information

- [En väg in för barn och unga med psykisk ohälsa - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)
- [Information och stöd vid remisskrivning - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

VÅRDSAMVERKAN SKARABORG DELREGIONAL VÄGLEDNING

- [Informationsunderlag för samverkan inför remiss om utredning NP och AST \(vgregion.se\)](#)

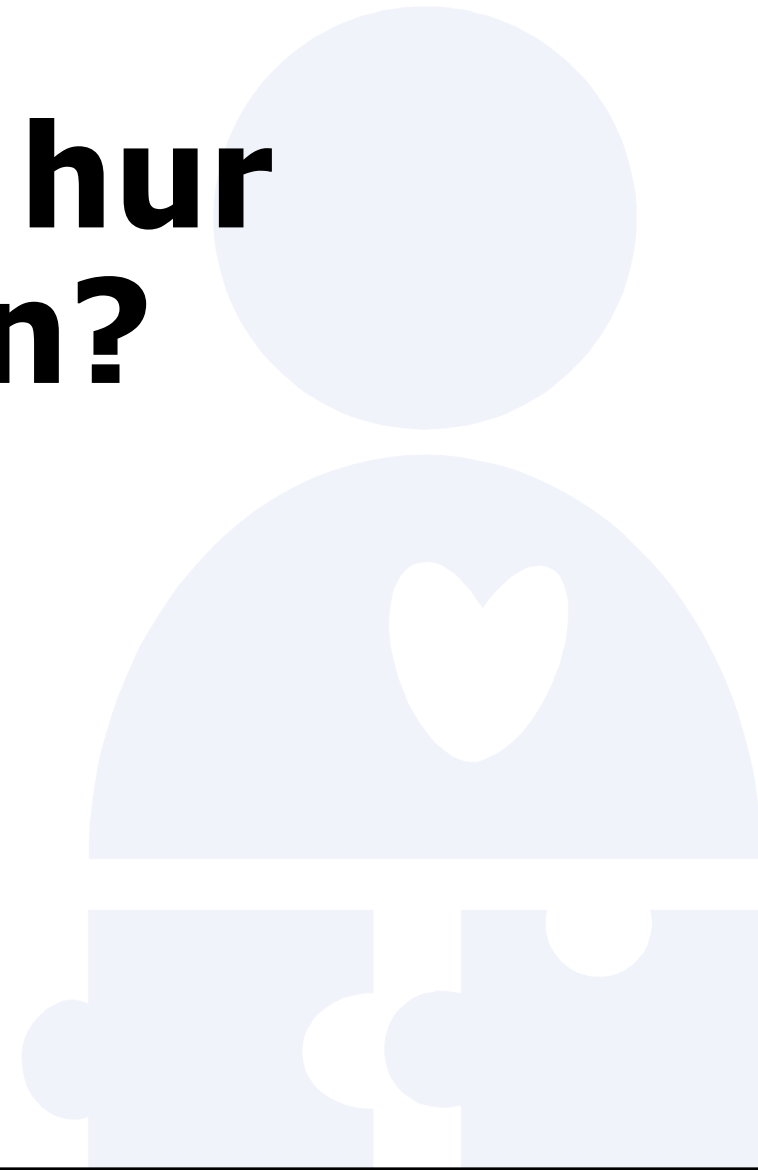
Arbetsflöde

Bilden visar två olika flöden beroende på vilken verksamhet som uppmärksammar behov av ytterligare utredning – ett där skola ser behov och ett där vårdcentral ser behov. I de fall behovet uppmärksammas av Barn och ungdomsmedicin, Habilitering och hälsa eller annan regionfinansierad öppenvård inom VGR bör denna verksamhet följa samma flöde som för Vårdcentral.

Sjukskrivningsintyg, hur sprider vi information?

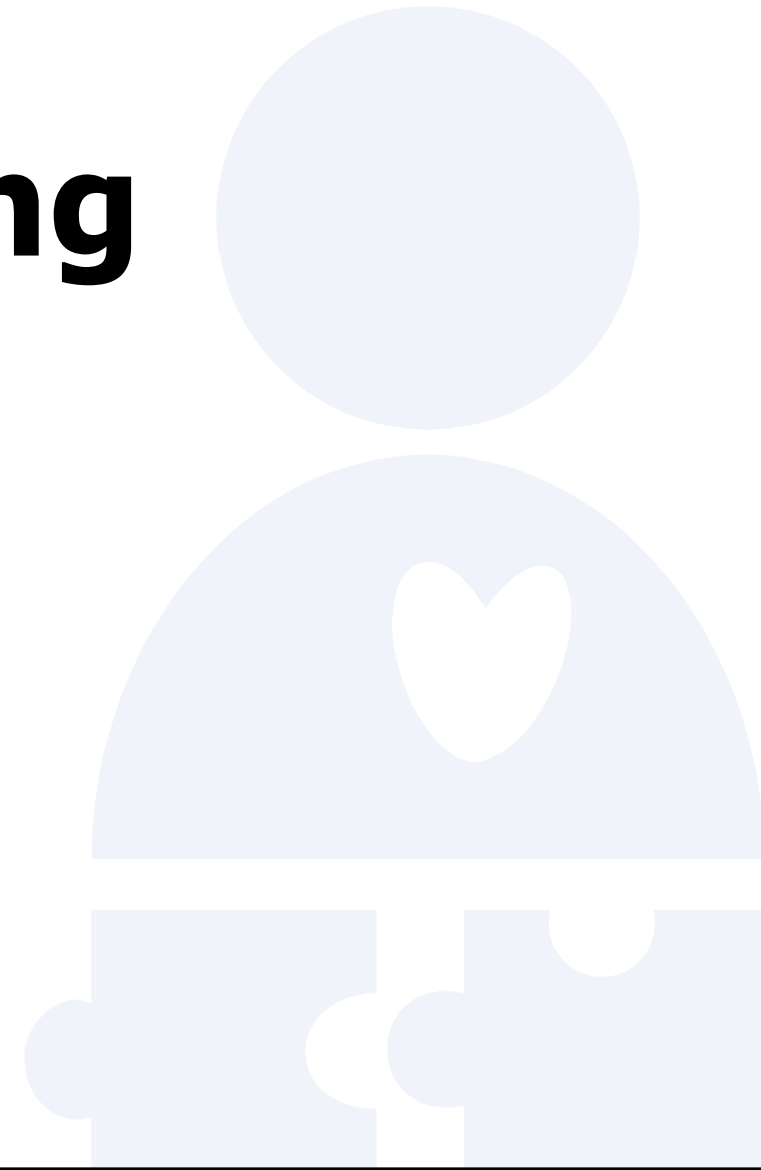
Ulla Gustavsson

Dragning kartläggning barnrättsarbete

Diana Luegero

Barnets rättigheter

En kartläggning av arbetet i Skaraborg

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Länsstyrelsens roll

Varför vi genomförde kartläggningen?

Länsstyrelsens barnrättsuppdrag 2019 - 2023

Uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas tillämpning av barnets rättigheter samt stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i kommuner och Region.

Stödet till kommuner och regioner ska beakta såväl barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande som barns lika tillgång till rättigheter oavsett var de bor.

2

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.

3

Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn.

6

Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

12

Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt och vuxna ska lyssna och beakta barns åsikter.

Barnkonventionens grundprinciper

Bakgrund

Temagrupp barn och unga Skaraborg:
Länsstyrelsen, Skaraborgs kommunalförbund,
Västra götalandetsregionen (VGR), Skövde kommun
och Falköping kommun

- Olika insatser: t.ex. rasism i skolan
- Behov av en delregional lägesbild
- Unga kommun utvecklare
- Pilotprojekt

Kartläggningen redogör för

kommunernas arbete med barnets rättigheter i Skaraborg

synliggöra de utmaningar och behov som kommunerna i Skaraborg själva upplever i sitt arbete på barnrättsområdet

visa på hur arbetet med barns delaktighet och inflytande ser ut i Skaraborg

lyfta fram exempel på arbetssätt och samverkan kopplat till arbetet med barnrätt.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Tillvägagångsätt

Möte med kommunerna i Skaraborg 2023 – val av tema och vilka kommuner hakar på

Falköping, Skövde och Tidaholm anställer unga kommunutvecklare: fokus en uppväxt fri från våld och kollektivtrafiken

Intervjuguide : 10 muntliga intervjuer och Essunga, Gullspång och Grästorp lämnade skriftliga svar. Vara och Mariestad avstod att delta i kartläggningen.

Resultat: Kommunövergripande arbete med barnets rättigheter

Kommuner	Pågående arbete med barns rättigheter	Styrdokument eller handlingsplan för barns rättigheter	Ansvarig person eller funktion för arbetet med barns rättigheter
Essunga	Ja	Inget svar	Inget svar
Falköping	Ja	Ja	Nej
Grästorp	Nej	Nej	Nej
Gullspång	Inget svar	Vet ej	Nej
Götene	Ja	Nej	Nej
Hjo	Ja	Ja	Nej
Karlsborg	Ja	Ja	Nej
Lidköping	Ja	Ja	Nej
Skara	Ja	Nej	Ja
Skövde	Ja	Ja	Ja
Tibro	Ja	Nej	Ja
Tidaholm	Ja	Ja	Ja
Töreboda	Ja	Ja	Ja
Totalt		13	

Resultat: Delaktighet och inflytande

- Styrdokument för området delaktighet och inflytande uppges oftast ingå i övergripande styrdokument.
- De nätverk som nämns är SKR:s nätverk för barnets rättigheter, nationella nätverket för ungas inflytande och Bris nätverk.
- Särskilda insatser: olika dialogkoncept för skolelever och politiker, ungdomsråd och unga kommunutvecklare.
- Delaktighetsstyrning i den öppna fritidsverksamheten.

Indikatorer	Ja	Nej	Vet ej/inget svar
Kommuner som har styrdokument eller handlingsplan för området delaktighet och inflytande	8	3	2
Kommuner som deltar i ett nationellt nätverk för barnets rättigheter	6	5	2
Totalt		13	

Resultat: Utmaningar och behov av stöd

- Ett generellt behov av kunskap och stöd i att omsätta teoretisk kunskap i praktiken. Till exempel önskas tips på innovativa metoder och checklistor.
- Utmaning att förankra frågan hos ledning och styrning.
- Många önskar nätverk eller andra former av erfarenhetsutbyten.

Vad visar denna kartläggning?

Kommunerna i Skaraborg har kommit olika långt när det kommer till implementeringen av barnkonventionen.

Majoriteten av kommunerna har ett pågående arbete men flera saknar ett systematiskt arbetssätt med tydlig uppföljning.

Flera kommuner uppger att det finns handlingsplaner och strategiska dokument som berör barn och unga.

Ett antal kommuner lyfter fram att det pågår ett arbete även om det inte i dag finns något strategiskt dokument.

Det finns behov av ett forum för samverkan samt stöd i goda exempel och tydliga mallar för hur man kan göra prövningar.

Majoriteten lyfter att ledning och styrning samt uppföljningen av barnrättsarbetet behöver stärkas.

De förvaltningar som inte kommit så långt i arbetet behöver kunskapshöjande insatser men även stöd i praktiskt arbete.

Exempel på arbetet med ungas delaktighet och inflytande i Skaraborg

- Drygt hälften av Skaraborgs kommuner har någon gång arbetat med unga kommunutvecklare som ett sätt att öka ungas möjligheter till lokalt inflytande och delaktighet.
- De flesta av dessa kommuner arbetar fortfarande med unga kommunutvecklare, men ett par har avvecklat arbetet på grund av ändrade förutsättningar eller resurser.
- Tidaholm, Skövde och Falköping är kommuner som har anställt unga kommunutvecklare och samverkat i denna kartläggning.

Kollektivtrafiken - exempel

En övervägande majoritet av ungdomarna upplever kollektivtrafiken för dyr.

Avståndet för att få ett skolbusskort upplevs för långt och en del reflekterar över om det kan påverka skolnärvaron för vissa elever.

Många vill ha gratis busskort på sommaren, framförallt för unga som bor på landsbygden. Busskostnaden blir väldigt stor i relation till lönen (feriejobb)

Wifi bör finnas på bussarna för att kunna köpa biljett på mobilen istället för hos chauffören eftersom det är billigare.

Kollektivtrafiken lyfts som positiv för att kunna transportera sig om man inte har tillgång till andra färdmedel.

Uppväxt fri från våld

I samband med det Skaraborgsgemensamma uppdraget om våld i nära relationer fick unga kommunutvecklare i samtliga kommuner fortbildning kring våld och hur utsatthet i en nära relation kan se ut.

- I Falköping skapade unga kommunutvecklare en film och ett kampanjmaterial.
- I Tidaholm ledde en enkätundersökning till en podcast.
- I Skövde genomfördes en enkät- och intervjustudie med syfte att sprida kunskap internt i organisationen.

Uppväxt fri från våld - exempel

- Mer och tydligare information om vart ungdomar kan vända sig om de själva eller någon de känner blir utsatta för våld. Ökad kunskap om vad våld är och hur den kan ta sig i uttryck.
- Majoriteten av de som svarade på enkäten kopplade våld med fysiska handlingar. Unga kommunutvecklarna använde sig av våldspyramiden och tyckte att fler ungdomar borde få den kunskapen. De fann att elever på skolor sällan pratade eller lärde sig i skolan om våld.
- De flesta kränkningarna skedde på skolor och sociala medier. Det fanns också en upplevelse av att vuxna i allmänhet inte agerade när de såg någon bli utsatt exempelvis verbalt. Deras rekommendation är att prata mer om normer och värderingar på skolan, fritidsgårdar/mötesplatser, föreningar och andra arenor där ungdomar finns.
- Att öka kompetensen och kunskapen hos personal som arbetar där barn eller ungdomar är (bibliotek, skolpersonal, fritidsgårdar osv) samt temakvällar för föräldrar/vårdnadshavare.

Hur kan kartläggningen användas i ditt arbete?

Nytt barnrättsuppdrag 2024

Länsstyrelserna ska sprida kunskap till kommuner och regioner om tillämpningen av barnets rättigheter i verksamheter som rör barn, såsom **socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård, inklusive psykiatri samt familjerätt- och föräldraskapsstöd**, samt möjliggöra erfarenhetsutbyten mellan olika aktörer.

Centralt för uppdraget är principen om barnets bästa som ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser och barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade. Uppdraget ska utföras i samverkan med Barnombudsmannen och i dialog med Sveriges Kommuner och Regioner

Metoder – barn och ungas inflytande

- <https://skr.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/samtalmedbarn.34406.html>
- <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2018-11-14.pdf>
- <https://maskrosbarn.org/om-oss/rapporter-och-projekt/barnrattsboxen/>
- <https://www.barnombudsmannen.se/unga-direkt/>
- www.dialogguiden.se
- <https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/unicefs-handbok-for-barns-delaktighet-och-inflytande>

Tack

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Barnrättsarbete på SkaS

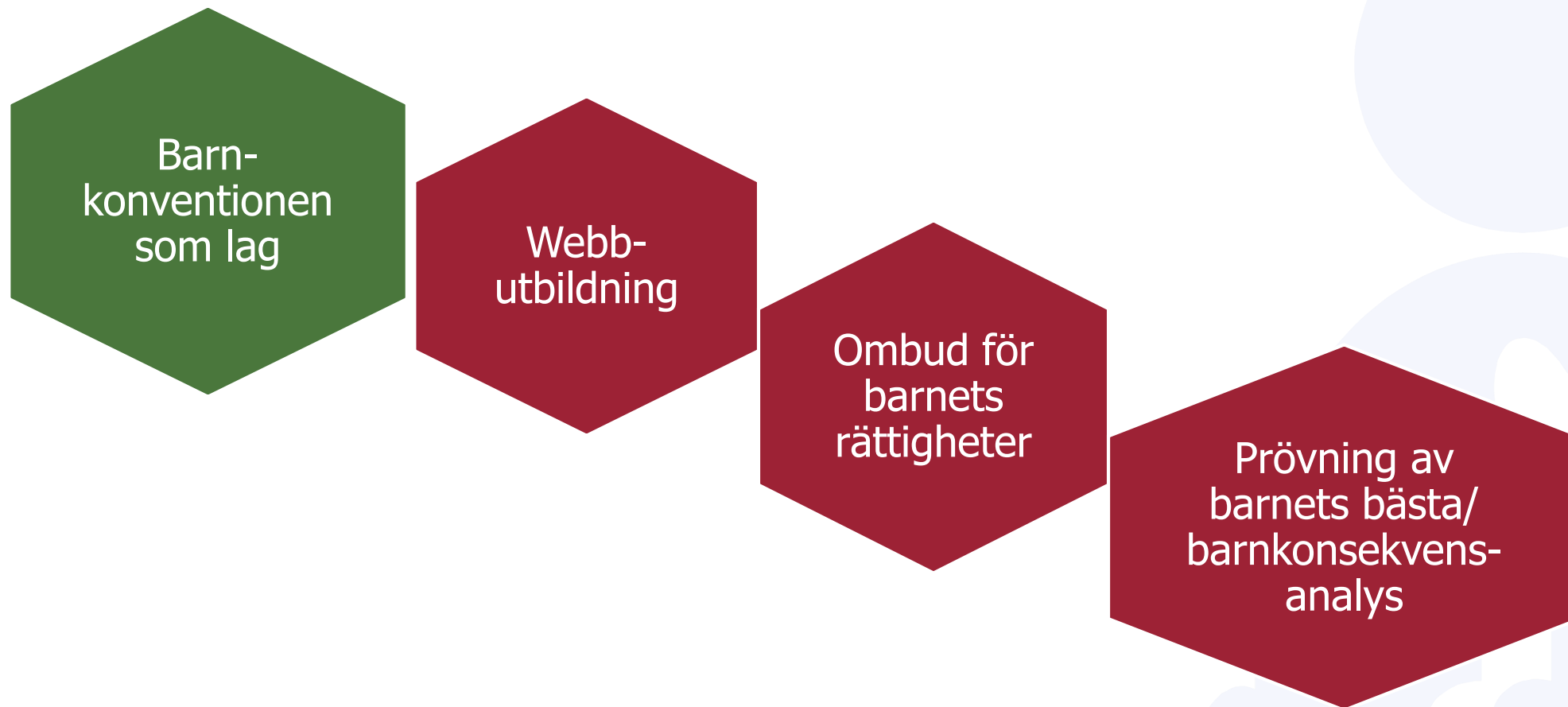
Lena Axelsson

FNs Barnkonvention lag from 1/1-20

VGR:s övergripande arbete med barnkonventionen

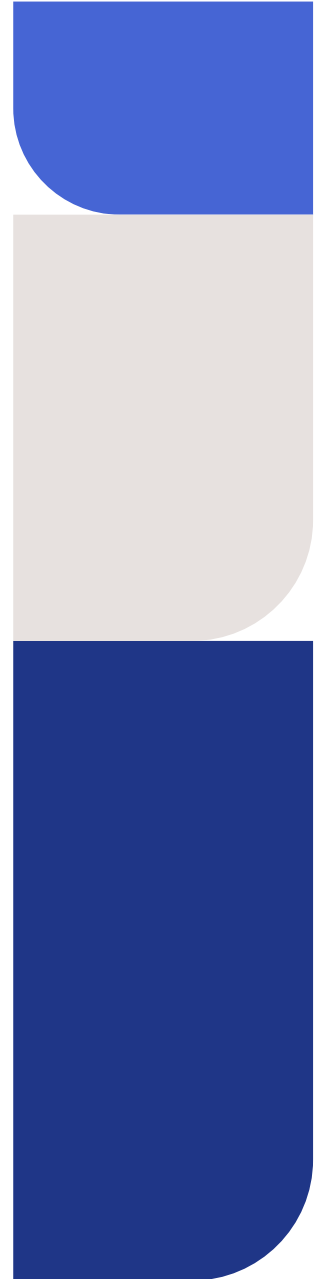

Vad innebär detta för oss på SkaS?

Hur långt har vi kommit inom SkaS?

1. Sedan våren-19 finns ett Barnrättsombud med övergripande ansvar.
2. Handlingsplan skriven och godkänd av Sjukhusledningen revideras vartannat år.
3. Alla befintliga Barnombud har utbildats för att få Barnrättskompetens.
4. Information har spridits i Sjukhusledning, Verksamhetsledning, Sjukhusstyrelsen och Ledningsgrupperna inom SkaS.
5. Stimulera medarbetarna inom Skas att genomgå Webbutbildningen, enskilt eller gemensamt på APT.
6. Barnrättsombuden ska involveras i risk och konsekvensanalyser som kan ha påverkan för Barn och Unga

Barns rätt i vården

[Barns rätt i vården - Skaraborgs Sjukhus \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

Syfte med barnrättsombud?

Att tillsammans med chef
underlätta för alla att
följa riktlinjer, se till att
vårdmiljön är barnvänlig och att
samarbeta med övriga ombud.

Prövning och analys av barnets bästa

- Hjälpmedel
 - ✓ för att vi ska bli bättre på att efterleva barnets rättigheter
 - ✓ för att skapa bättre förståelse för vilka konsekvenser ett beslut får för barn och unga, och ger därmed stöd i hur vi kan fatta beslut som är i linje med barnets bästa
 - ✓ för att fatta mer hållbara beslut
 - ✓ för att berörda barn och unga ska få motivering till beslutet

En regional prövning och analys gällande digitala vård

- Digitala vårdmöten används oftare
- Resultatet blir vägledande för förvaltningarna
- Arbetsgrupp med olika kompetenser
- VGR:s regionala vägledning

Barn och ungas Expertråd SkaS

2026-03-12

Barn och ungas Expertråd

- Startade 2022
- Möten 2-3 ggr /termin
- 10-12 ungdomar 13-18 år varje gång. Just nu kö för att få vara med
- Har egna frågor men får även frågor från verksamheterna och sjukhusledningen.
- Fått igenom ombyggnad av vårt föräldrakök på Barnkliniken
- Gett synpunkter (sent skede) på nya akutsjukhuset/barnakuten
- Åsikter inlämnade på ombyggnad och tankar kring sjukhusentrén
- Osv.....

FINNS DET INGEN MEDICIN
MOT ATT BLI LURAD?

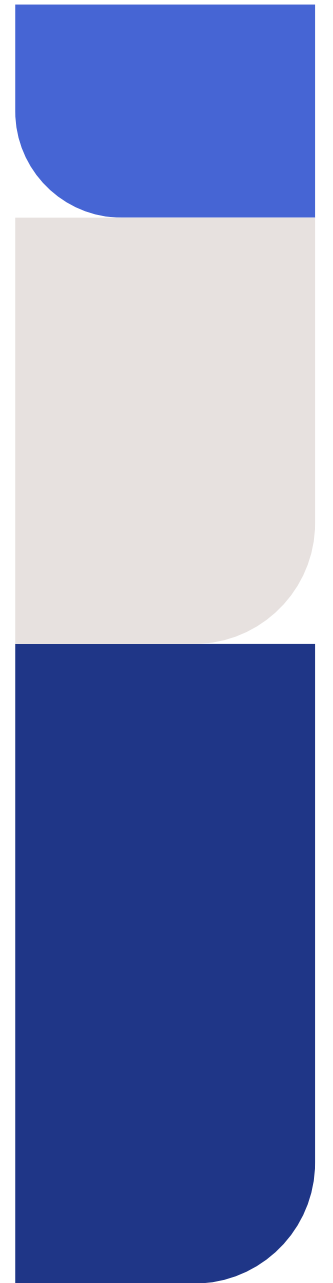
JO, EN ALLELES
UTMÄRKT.

VAD HETER DEN?

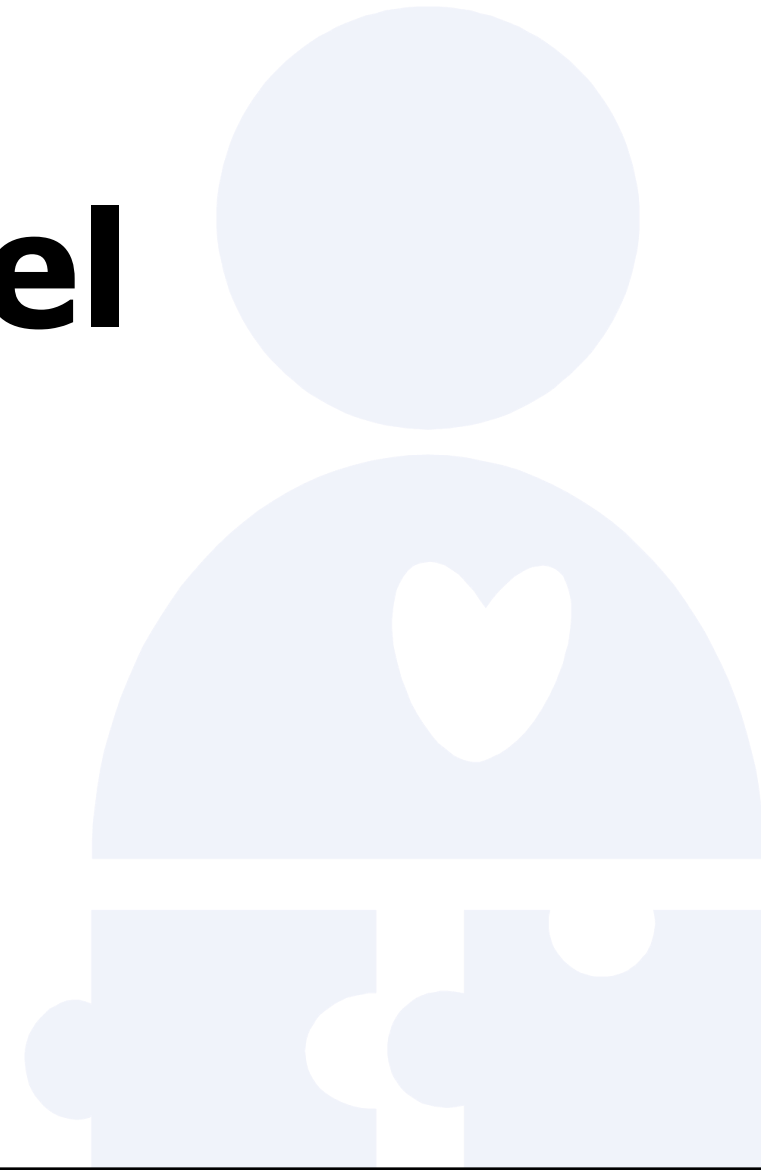
KUNSKAP.

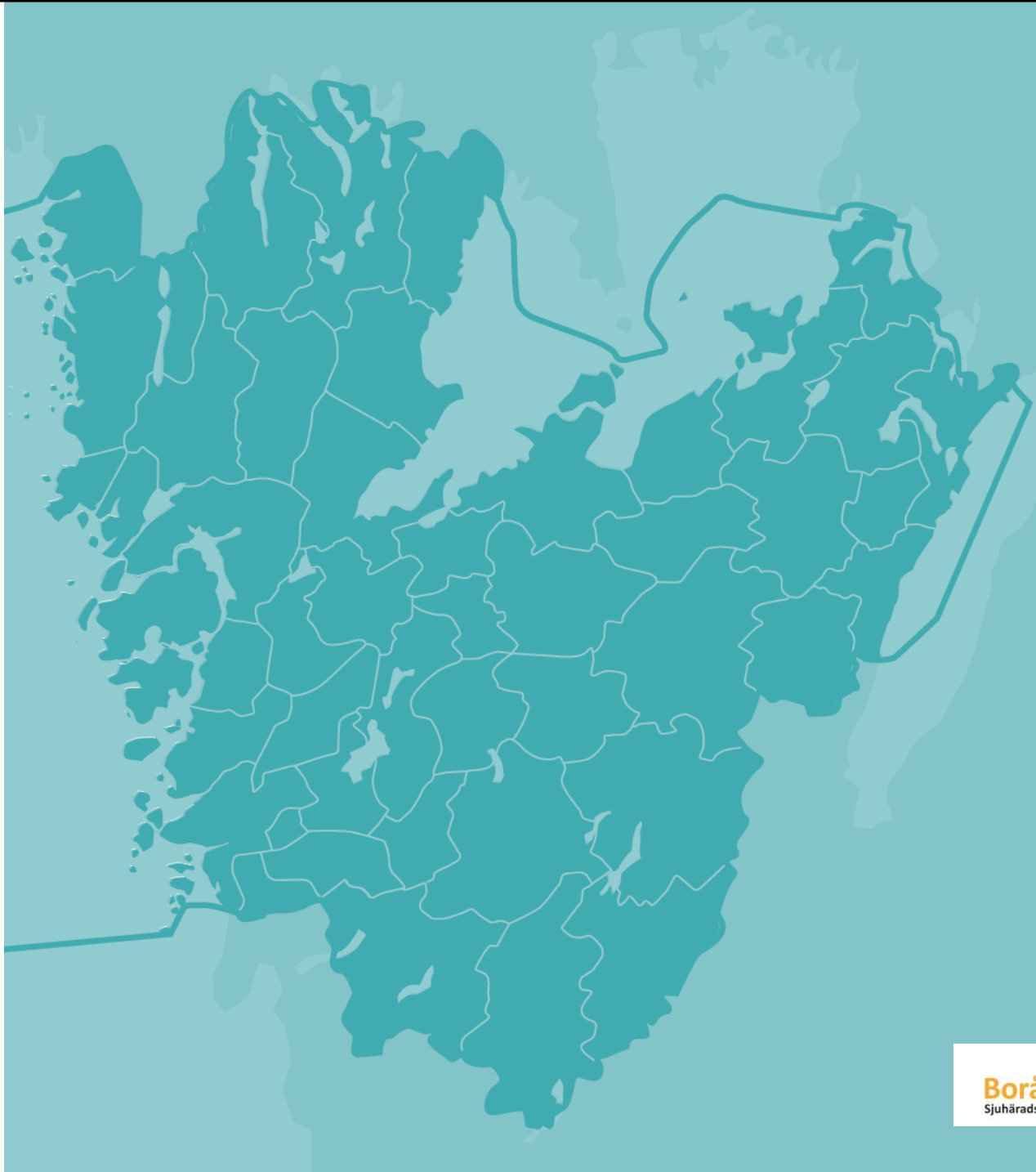

Psykisk hälsa medel 2024

Karin Ahlqvist & Anci Loft

Statsbidrag psykisk hälsa och suicidprevention 2024

Dialogunderlag – plan för året
utökade länsgemensamma
medel

Underlag för dialog

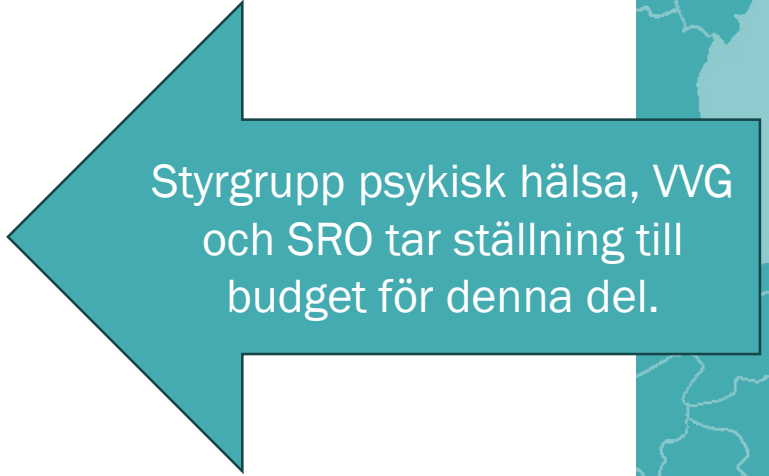
Den statliga överenskommelsen är uppdelade i tre potter.

- En del till kommunerna, vilken rekvireras direkt av varje kommun från kammarkollegiet.
- En del till VGR, vilken rekvireras av VGR
- **En del till länsgemensamma aktiviteter till både region och kommun tillsammans, vilken rekvireras av VGR.** (Föregående år har potten rekvirerats av VästKom men då VästKoms uppdrag nu är förändrat behöver detta ske på annat sätt. Bara en part kan rekvirera medlen, men de ska beslutas om av båda huvudmännen och användas till länsgemensamma aktiviteter)

Den 26 februari ställde sig VVG bakom förslag på budget där aktiviteter fortsätter likt föregående år.

Potten för de länsgemensamma medlen är 2024 större än tidigare år. Cirka 25 miljoner extra har fördelats till Västra Götaland för länsgemensamma aktiviteter. De länsgemensamma aktiviteterna ska stärkas inom område barn och unga och samsjuklighet. VVG ställde sig den 26 februari bakom även att plan för aktiviteter för de för året utökade länsgemensamma medlen utreds vidare för nytt ställningstagande på möte den 9 april.

Detta underlag för dialog syftar till delaktighet i framtagande av förslag på fördelning av medel till länsgemensamma aktiviteter för de tillkommande medlen.

Styrgrupp psykisk hälsa, VVG och SRO tar ställning till budget för denna del.

Förslag att avsätta medel till

Vilka samfinansierade verksamheter finns i er delregion där ni ser att extra medel kan bidra till en skillnad?

De verksamheter som idag är samfinansierade (såsom MiniMaria, familjecentraler, ACT team och socialmedicinska mottagningar) för utveckling av verksamheten med fokus på kunskapshöjande aktiviteter och ökad tillgänglighet.

Även centrum/de verksamheter som verkar inom område hedersrelaterat våld och våld i nära relation föreslås tilldelas medel för kunskapshöjande aktiviteter och ökad tillgänglighet.

Förslag att avsätta medel till

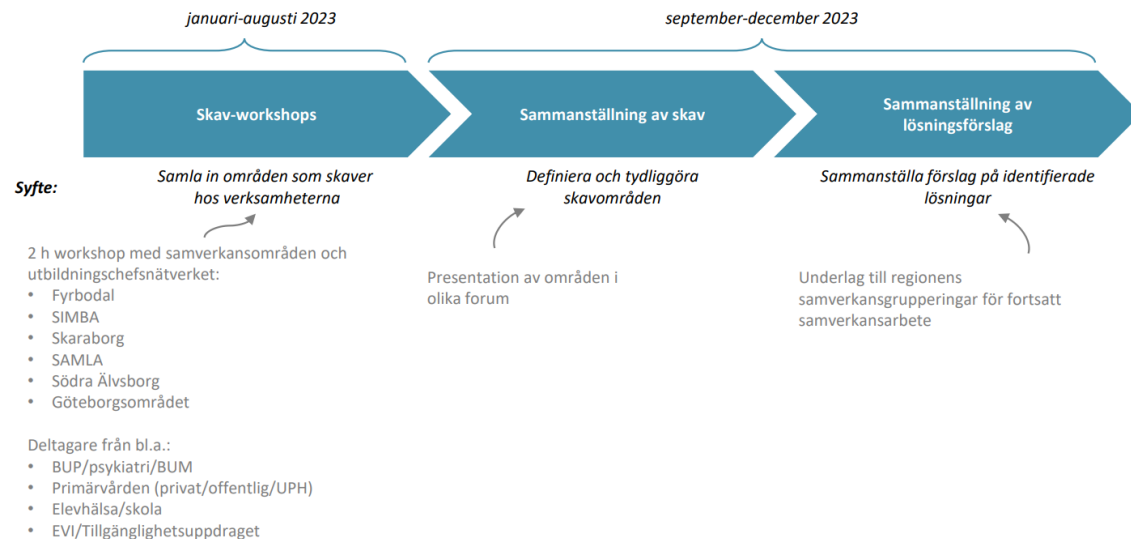
Förstärkt utvecklingsarbete inom område samsjuklighet utifrån kommande förändringar i lagstiftningen.

Kommunalförbunden och VGR tilldelas medel för utveckling utifrån intentionerna i överenskommelsen för 2024 och samsjuklighetsutredningen i syfte att utveckla och förbättra vården och omsorgen av personer med samsjuklighetsproblematik. Arbetet ska planeras utifrån delregionala förutsättningar och behov.

Förslag att avsätta medel till

Vad ser ni som viktigast att ta om hand om utifrån Skav-konferenserna och rapport Rösa lederna?

Utvecklingsarbete utifrån Skav-konferenser inom område barn och Unga samt rapport Rösa lederna. Behovsanalyser är genomförda i samverkan som behöver omhändertas i utvecklingsarbetet. Se kommande bilder sida 9-11.

Rösa lederna, 2021

- SIM-projekt, inventerat de problem som finns runt samverkan kring psykisk ohälsa för åldersgruppen 6-18 år.
- Projektet fokuserar samverkan tidigt i processen
- Medverkande i pilotgrupperna: socialtjänst, skola, primärvård
- Projektet tittar på styrmodeller och deras betydelse för samverkan.
- Projektet sammanfattar fyra huvudslutsatser, kommer med förslag på vägar vidare och prövar att identifiera arbetsspår för förändring.

Förslag samverkan barn och unga

1. Kontaktplattform – attraktiv layout, användarvänlig

2. Uppdragskännedom – utbildning genom filmer: elevhälsa/skola, BUP, vårdcentral/UPH, Habilitering, socialtjänst

- Fokus på de två förslag som är "engångsinsatser" i framtagande, och kan förvaltas i vårdsamverkan genom vårdsamverkan.se
- De två aktiviteterna förstärker varandra, underlättar spridning

3. Koordinator/samordnare - på länsnivå för samverkansstruktur barn och unga, för gemensamt lärande, uppföljning och utvärdering

4. Konferens, annat erfarenhetsutbyte länsnivå – förslag från kontaktpersoner barn och unga i vårdsamverkan (exempelvis problematisk skolfrånvaro, barn som anhörig, hälsoundersökningar samhällsplacerade barn, barn och ungas delaktighet, suicidprevention barn och unga)

Förslag att avsätta medel till

- Översyn av länsstruktur för samverkan inom område psykisk hälsa med förslag på prioriterade samverkansfrågor. Här ingår ny process för behovsanalys och beslut kring fördelning av statliga länsgemensamma medel.
- Behovsanalys inför 2025 års fördelning av statliga länsgemensamma medel.
- Framtagande av förslag till nytt styrdokument som tar vid när handlingsplan psykisk hälsa upphör att gälla (Nuvarande handlingsplan psykisk hälsa gäller till och med 2024-12-31)

Barn och unga Skaraborg

2023

- Stöd lokalt arbete (via koordinator)
- Stimulansmedel Partssamverkan
- Föräldraskapsstöd
- Stöd i SIP-arbete via koordinator

2024?

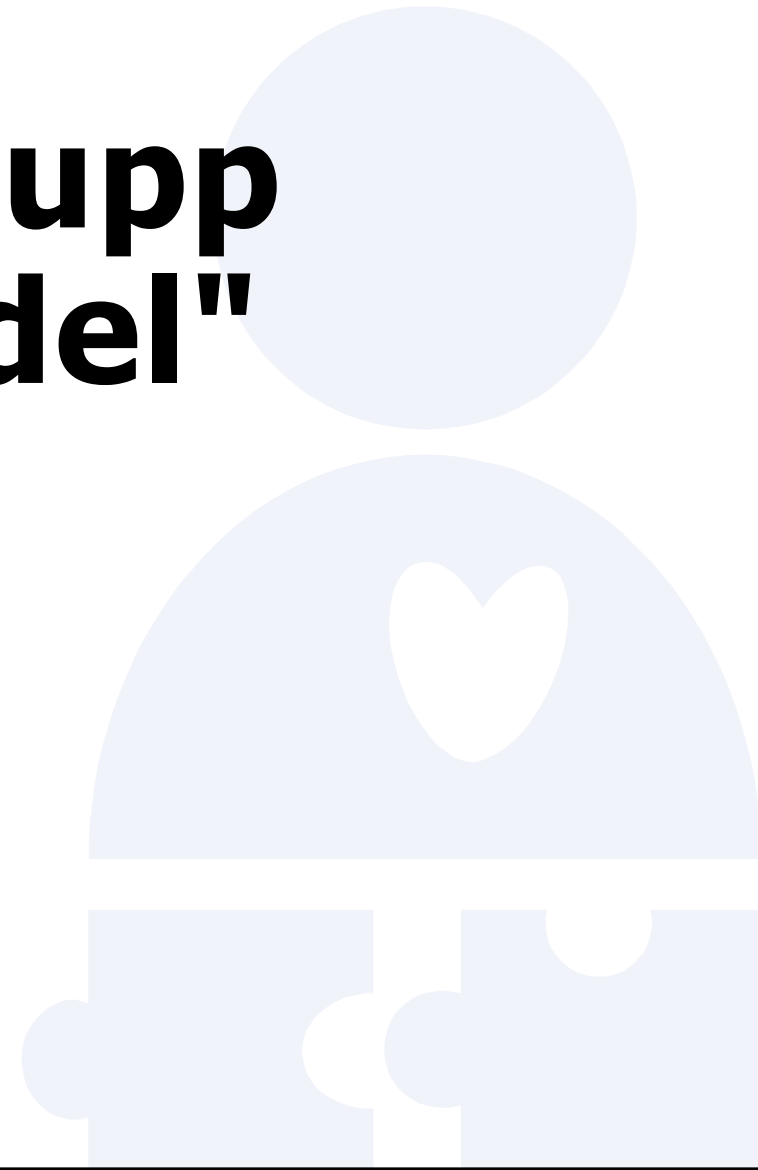
- ?
- ?

Uppdrag till arbetsgrupp "uppföljning läkemedel"

Processtöden

Uppdrag och syfte

Till Elevhälsans medicinska insats ställs återkommande förfrågningar från BUP om uppföljning av elever i samband med ordinerad läkemedelsbehandling. Kommunerna i Skaraborg förhåller sig olika till dessa förfrågningar.

Syftet med ett samverkansmöte mellan BUP och representanter från elevhälsochefsnätverket i Skaraborg, är att skapa likvärdighet och samsyn vad gäller uppföljning i samband med insättning av läkemedel.

Förslag uppdrag:

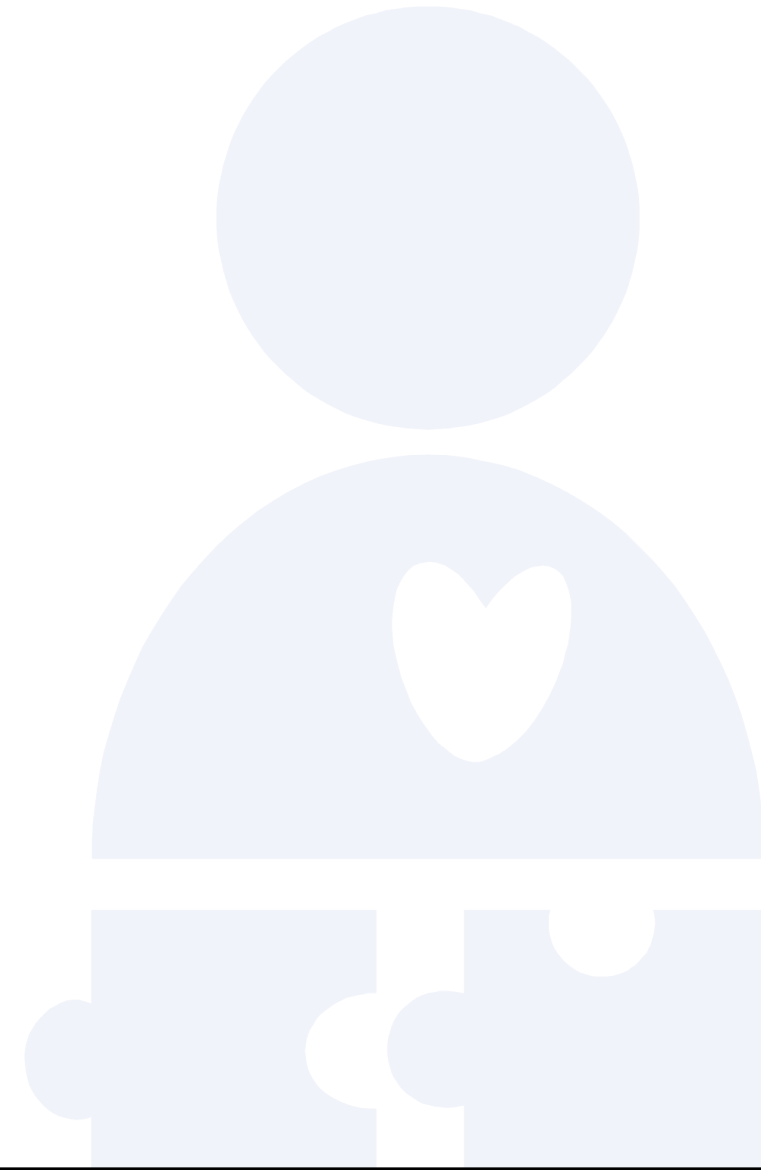
Till Elevhälsans medicinska insats ställs återkommande förfrågningar från BUP om uppföljning av elever i samband med ordinerad läkemedelsbehandling. Kommunerna i Skaraborg förhåller sig olika till dessa förfrågningar.

Samverkansgrupp barn och unga ger en arbetsgrupp med representanter från BUP och elevhälsochefsnätverket i Skaraborg i uppgift skapa likvärdighet och samsyn vad gäller uppföljning i samband med insättning/justering av läkemedel för barns/ungas bästa.

Återkoppling Partssamverkans- konferens

Processtöden

Slutsatser

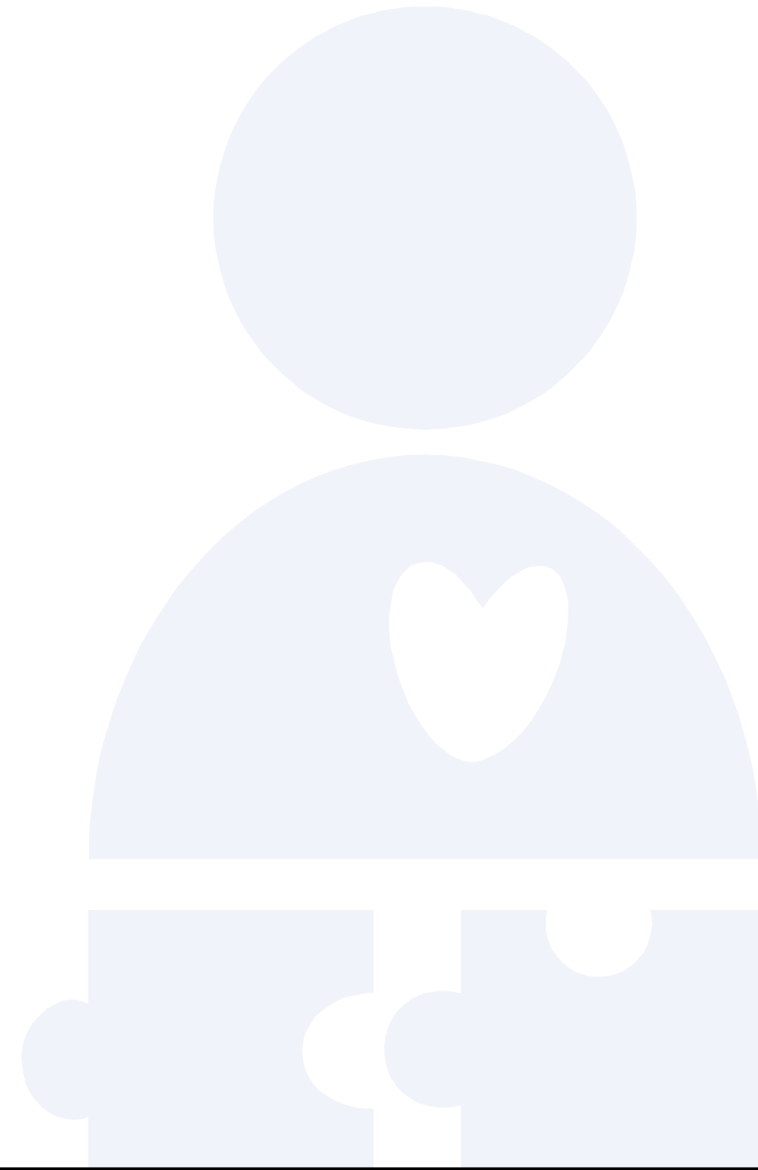
Vad tycks vara återkommande upplevelser?

- Vi är grymt bra på att göra konferenser!
 - Lagom långa föreläsningar
 - Bra spridning av deltagare/ämnen men med en tydlig röd tråd
- Maten var en vattendelare – både positiva och negativa kommentarer
 - Träbestick är inte optimalt, borde finnas bättre alternativ
- Har vi "växt ur" lokalen?
 - Fler fysiska platser önskas
 - Mellanväggen är uppskattad, men så är också naturligt ljus och cirkulerande luft
 - Utställningen är också mycket uppskattad och värd att fortsätta ha i tankarna när det funderas över lämplig lokal
- Digital möjlighet är mycket uppskattat
 - Kan digitala deltagare inkluderas mer i pauserna, utan att ta bort deras möjlighet till paus?
 - Kanske ta in någon föreläsare/utställare i chatten vid varje paus för att svara på frågor?
- Kan dialog ökas genom digital anonymisering?
 - Någon deltagare föreslår att både fysiska och digitala medverkande ska kunna ställa frågor via Menti för att öka dialogen

Barn och unga som faller mellan Vårdnivåer

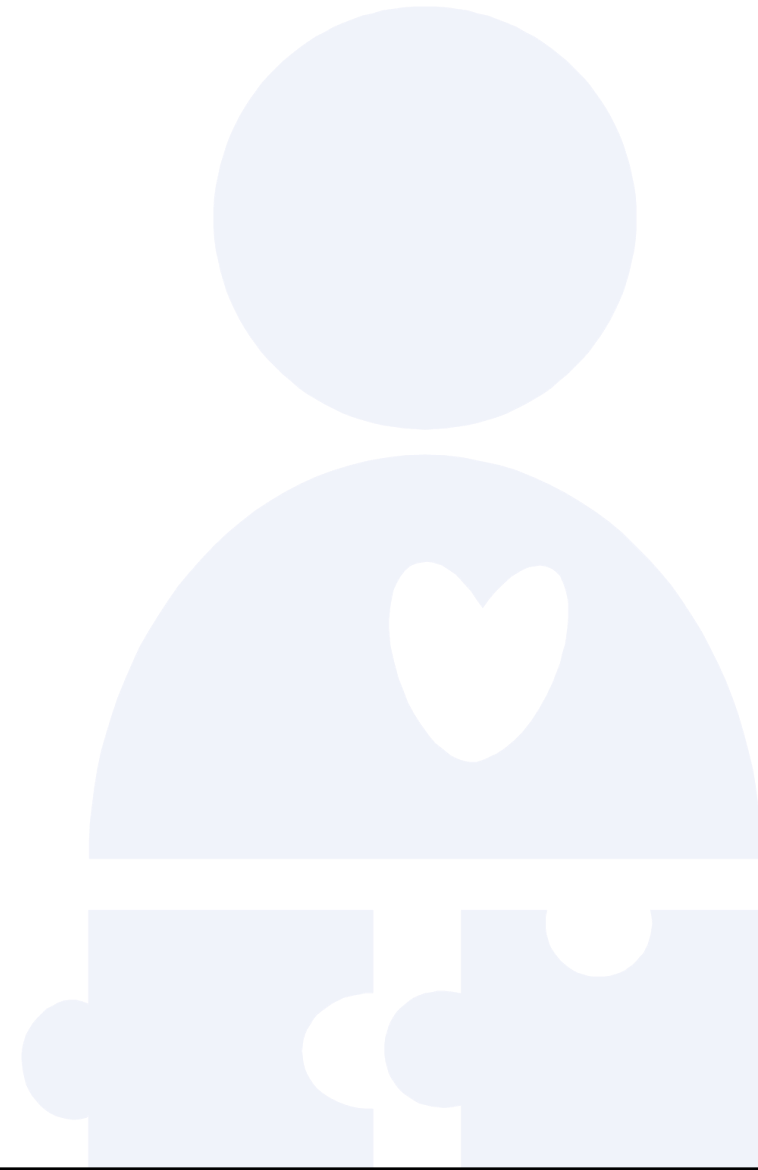
Emmelie Alvarsson

SIP

Emmelie Alvarsson

Övriga frågor

Alla

